

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ  
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**Кафедра внутрішньої медицини №1**

**Силабус навчальної дисципліни  
«Внутрішня медицина»**

|                                                         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
|---------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Обсяг навчальної дисципліни</b>                      | Загальна кількість годин на дисципліну: 180 годин, 6 кредитів ЄКТС.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| <b>Дні, час, місце проведення навчальної дисципліни</b> | За розкладом занять.<br>Кафедра внутрішньої медицини №1 м. Одеса, вул. Заболотного 26.<br>Комунальне некомерційне підприємство «Одеська обласна клінічна лікарня» Одеської обласної ради, 9-и поверховий будинок, 7 поверх.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
| <b>Викладач (-і)</b>                                    | <b>Завідувач кафедри:</b> Карпенко Юрій Іванович, д.мед.н., професор, Заслужений лікар України, керівник Регіонального центру кардіохірургії КНР ООР «Одеська обласна клінічна лікарня»<br><b>Професор:</b> Золотарьова Н.А<br><b>Доценти кафедри:</b> к.мед.н, Савельєва О.В, Іжа Г.М<br>Крижановський Ю.М, Павловська К.М, Потапчук О. В, Чернявський В.Г. Шухтіна І.М<br><b>Асистенти:</b> Алавацька Т.В, Кравцова К.В, Майстренко М.С, Рябініна А.Г, Сухіна Ю.О, Январьова О.Ю. ,Романченко М.І, Ухань В.В, Бондаренко О.В, Золотарьова К.О ,Панін В.Н, Юрданова І.І, Пашасва В.Ф. |
| <b>Контактна інформація</b>                             | Довідки за телефонами:<br>Савельєва Ольга Валеріївна, завуч кафедри +380 95 279 28 52<br>Дашкевич Марина Андріївна, секретар кафедри +380939807112<br>Белозерцева-Баранова Юлія Євгеніївна, старший лаборант кафедри +380668510435<br>E-mail vnutrimed1@onmedu.edu.ua<br>Очні консультації: з 14.40 до 16.00 кожного дня з понеділка по п'ятницю.<br>Онлайн - консультації: з 14.40 до 16.00 кожного дня з понеділка по п'ятницю. Посилання на онлайн - консультацію надається кожній групі під час занять окремо.                                                                     |

**КОМУНІКАЦІЯ**

Комунікація зі здобувачами буде здійснюватися аудиторно (очно).

Під час дистанційного навчання комунікація здійснюється через платформу Microsoft Teams, а також через листування електронною поштою, месенджери Viber (через створені у Viber групи для кожної групи, окремо через старосту групи).

**АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

*Предмет вивчення дисципліни* - вивчення клініки, діагностики та лікування захворювань у клініці внутрішньої медицини (ВМ) за 3 розділами: 1) загальні питання внутрішньої

**Кафедра внутрішньої медицини №1**

медицини; 2)основи діагностики, лікування та профілактики основних хвороб серцево-судинної системи; 2) основи діагностики, лікування та профілактики основних хвороб крові та кровотворних органів.

*Мета вивчення дисципліни:* підготувати здобувача, який здатний оволодіти професійними компетентностями та навичками спостереження та ведення хворого за визначеними переліком симптомів, синдромів та невідкладних станів в клініці внутрішніх хвороб, що потребують особливої тактики ведення пацієнтів, лабораторних та інструментальних досліджень, медичних маніпуляцій для розв'язування задач та проблем в галузі медицини, охороні здоров'я та в подальшому навчанні.

*Завдання дисципліни:*

1. Формування вмінь та навичок комунікації та клінічного обстеження хворих із основними захворюваннями серцево-судинної системи, крові та кровотворних органів, та аналізувати їх результати;
2. Формування вмінь та навичок встановлення попереднього діагнозу найбільш поширених захворювань серцево-судинної системи, крові та кровотворних органів;
3. Формування вмінь та навичок складання плану лабораторних та інструментальних досліджень хворих з найбільш поширеними захворюваннями серцево-судинної системи, крові та кровотворних органів та їх ускладненнях;
4. Удосконалення навичок обґрунтування клінічного діагнозу, диференційної діагностики найбільш поширених захворювань серцево-судинної системи, крові та кровотворних органів;
5. Опанування вмінням визначати тактику невідкладної допомоги, ведення, лікування та профілактики найбільш поширених захворювань серцево-судинної системи, крові та кровотворних органів.

*Очікувані результати:*

*У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен:*

*Знати:* основні принципи діагностики та лікування хвороб серцево-судинної системи, крові та кровотворних органів, засновані на засадах доказової медицини.

*Вміти:*

- Спілкуватися з пацієнтом та його родичами, виконувати клінічне обстеження пацієнта з захворюваннями серцево-судинної системи, крові та кровотворних органів. а саме, збирати дані про скарги пацієнта, анамнез хвороби, анамнез життя.
- Оцінити інформацію щодо діагнозу на підставі результатів лабораторних та інструментальних досліджень, а саме, визначати перелік необхідних клініко-лабораторних та інструментальних досліджень та оцінювати їх результати.
- Виділяти провідний клінічний симптом або синдром. Встановлювати найбільш вірогідний або синдромний діагноз захворювання. Призначати лабораторне та інструментальне обстеження хворого.
- Здійснювати диференціальну діагностику захворювань. Встановлювати попередній та клінічний діагноз.

**Кафедра внутрішньої медицини №1**

- Визначати характер та принципи лікування хворих на підставі попереднього клінічного діагнозу, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами.
- Діагностувати невідкладні стани.
- Визначати тактику та надавати екстрену медичну допомогу.
- Виконувати медичні маніпуляції. (за переліком 5).
- Вести медичну документацію.

**ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

*Форми і методи навчання*

*Форми навчання:*

Дисципліна буде викладатися у формі лекцій, практичних занять, організації самостійної роботи здобувача.

*Методи навчання:* бесіда, рольові ігри, вирішення клінічних ситуаційних задач, огляд пацієнта, маніпуляції за переліком 5, інструктаж та відпрацювання навичок на муляжах, тренувальні вправи з диференціальної діагностики найбільш поширених захворювань в клініці внутрішніх хвороб, стандартизований гібридний терапевтичний пацієнт.

*Зміст навчальної дисципліни*

Тема 1: Есенціальна артеріальна гіпертензія

Тема 2: Вторинні (симптоматичні) артеріальні гіпертензії. Нейроциркуляторна дистонія.

Атеросклероз

Тема 3: Хронічні форми ішемічної хвороби серця

Тема 4: Гострий коронарний синдром (нестабільна стенокардія, гострий інфаркт міокарда).

Тема 5: Гостре легеневе серце - тромбоемболія легеневої артерії (ТЕЛА). Хронічне легеневе серце.

Вроджені вади серця у дорослих

Тема 6: Інфекційний ендокардит. Набуті вади серця (мітральні та аортальні)

Тема 7: Міокардити. Кардіоміопатії.

Тема 8: Перикардити

Тема 9: Порушення ритму серця. Порушення провідності серця.

Тема 10: Гостра серцева недостатність. Хронічна серцева недостатність.

Тема 11: Принципи доказової медицини. Сучасні клінічні дослідження. Особливості діагностики та лікування захворювань внутрішніх органів у людей похилого віку.

Невідкладні стани в контексті невиліковного захворювання. Ожиріння та його наслідки

Тема 12: Анемії. Гострі та хронічні лейкої.

Тема 13: Гемофілії. Тромбоцитопенічна пурпура

Тема 14: Лімфоми. Мієломна хвороба.

*Перелік рекомендованої літератури:*

*Основна література:*

1. Внутрішні хвороби: у 2 ч. Ч. 1: Розділи 1–8: Нац. підручник для лікарів-інтернів, студ. мед. ЗВО, лікарів-практиків терапевт. профілю. Рекомендовано вченою радою ІФНМУ / Л.В. Глушко, С.В. Федоров, І.М. Скрипник та ін.; за ред. Л.В Глушка. — К., 2019. — 680 с., тв. пал., (ст. 5 пр.).
2. Внутрішні хвороби: у 2 ч. Ч. 2: Розділи 9–24: Нац. підруч. для лікарів-інтернів, студ. мед. ЗВО, лікарів-практиків терапевт. профілю. Рекомендовано вченою радою ІФНМУ / Л.В. Глушко, С.В. Федоров, І.М. Скрипник та ін.; за ред. Л.В Глушка. — К., 2019. — 584 с. + 6с. кольор. вкл., тв. пал., (ст. 5 пр.).

**Кафедра внутрішньої медицини №1**

3. Екстрена та невідкладна медична допомога: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів МОЗ України. Рекомендовано Державною установою “Центральний методичний кабінет з вищої медичної освіти МОЗ України” /Шкурупій Д.А.(заред.).-2-ге вид.— 2020. — 240 с., чорноб.вид, пал.тв.
4. Методи діагностики в клініці внутрішньої медицини: Навч. посіб. для лікарів-практиків, сімей. лікарів, аспірантів, студ. мед. ЗВО. Рекомендовано вченою радою НМУ ім. О.О. Богомольця / А.С. Свінцицький. — К., 2019. — 1008 с. + 80 с. кольор. вкл., тв. пал., (ст. 3пр.).
5. Внутрішні хвороби: Підручник, заснований на принципах доказової медицини 2021/22 / Керівник проекту Александра Кубец, гол. ред. Адріана Яремчук-Кочмарик, Анатолій Свінцицький; пер. з польск. –Краків: Практична медицина, 2022. –1632 с.
6. Серцево-судинні захворювання. Класифікація, стандарти діагностики та лікування // За редакцією В.М.Коваленка, М.І.Лутая, Ю.М.Сіренка, О.С.Сичова, 5-те вид., переробл. і доповн. – К.: Моріон, 2024. – 224 с.
7. ЕКГ у практиці. The ECG in Practice: навчальний посібник / Джон Р. Хемптон; переклад 7-го англ. видання. – Київ: Медицина, 2023. – 560 с.

*Додаткова література:*

1. Алгоритми діагностики і лікування невідкладних станів у терапевт. Практиці: посібник / Стародуб Є.М. – Т. 2019. — 196 с., пал. м'ягка.
2. Невідкладні стани у практиці терапевта і сімейного лікаря, посібник /Єпішин А.В. . – Т. 2019. — 380 с., пал. тв.
3. Практикум з курації терапевтичного хворого і написання навчальної історії хвороби: посібник / С.М. Андреичин. – Т. 2019. — 112 с., пал. м'ягка.
4. Лікування та профілактика COVID-19. Охорона психічного здоров'я в умовах пандемії. Навчальний посібник для студентів, інтернів (українська мова). Рекомендовано вченою радою ДМА. Відповідає типовій навчальній програмі. /за ред. проф., д.м.н. Абатурова О.Є. та проф., д.м.н.Юр'євої Л.М. – Л. 2020. — 296 с., пал. тв.

*Електронні інформаційні ресурси*

1. <http://moz.gov.ua> – Міністерство охорони здоров'я України
2. [www.ama-assn.org](http://www.ama-assn.org) – Американська медична асоціація / American Medical Association
3. [www.who.int](http://www.who.int) – Всесвітня організація охорони здоров'я
4. [www.dec.gov.ua/mtd/home/](http://www.dec.gov.ua/mtd/home/) - Державний експертний центр МОЗ України
5. <http://bma.org.uk> – Британська медична асоціація

**ОЦІНЮВАННЯ**

*Форми поточного контролю:* усний (опитування), практичний (робота з пацієнтом, стандартизованим гібридним пацієнтом), оцінка комунікативних навичок та активності на занятті та під час рольової гри, оцінювання інтерпретації результатів клінічних, лабораторних та інструментальних досліджень.

**Критерії оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти  
під час поточного контролю**

| Оцінка | Структура оцінки поточної навчальної діяльності одного практичного заняття |
|--------|----------------------------------------------------------------------------|
|--------|----------------------------------------------------------------------------|

# МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

## Кафедра внутрішньої медицини №1

|                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
|---------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Відмінно<br>«5»     | Здобувач вільно володіє матеріалом, приймає активну участь в рольовій грі, впевнено демонструє практичні навички під час огляду хворого та інтерпретації даних клінічного, лабораторних та інструментальних досліджень, висловлює свою думку з теми заняття, демонструє клінічне мислення.   |
| Добре<br>«4»        | Здобувач добре володіє матеріалом, приймає участь в рольовій грі, демонструє практичні навички під час огляду хворого та інтерпретації даних клінічного, лабораторних та інструментальних досліджень з деякими помилками, висловлює свою думку з теми заняття, демонструє клінічне мислення. |
| Задовільно<br>«3»   | Здобувач недостатньо володіє матеріалом, невпевнено приймає участь в рольовій грі, демонструє практичні навички під час огляду хворого та інтерпретації даних клінічного, лабораторних та інструментальних досліджень з суттєвими помилками.                                                 |
| Незадовільно<br>«2» | Здобувач не володіє матеріалом, не приймає участь в рольовій грі, не демонструє практичні навички під час огляду хворого та інтерпретації даних клінічного, лабораторних та інструментальних досліджень.                                                                                     |

*Форма підсумкового контролю:* диф.залік

До підсумкового контролю у формі диференційованого заліку допускаються лише ті здобувачі, які виконали вимоги навчальної програми з дисципліни, не мають академічної заборгованості та їх середній бал за поточну навчальну діяльність з дисципліни становить не менше 3,00.

Диференційований залік здійснюється: на останньому занятті (заняття виокремлюється як окремий контрольний захід) після закінчення занять до початку екзаменаційної сесії – при стрічковій системі навчання, на останньому занятті з освітньої компоненти – при цикловій системі навчання.

Методика проведення підсумкового (семестрового) контролю з освітньої компоненти у формі диференційованого заліку є уніфікованою та передбачає використання стандартизованих форм.

### Критерії оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти під час підсумкового контролю

| Оцінка   | Критерії оцінювання                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
|----------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Відмінно | Здобувач чітко і логічно відповів на поставлене запитання. Ґрунтовно і всебічно знає зміст теоретичного питання, вільно володіє професійною та науковою термінологією. Логічно мислить і будує відповідь, вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичних завдань. При розв'язанні практичного завдання точно дотримувався алгоритму інтерпретації даних та вільно сформулював заключення. |

**Кафедра внутрішньої медицини №1**

|              |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
|--------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Добре        | Здобувач чітко і логічно відповів на поставлене запитання. Достатньо глибоко і всебічно знає зміст теоретичного питання, володіє професійною та науковою термінологією. Логічно мислить і будує відповідь, використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичних завдань. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускає несуттєві помилки, які усуваються самим здобувачем, коли на них вказує екзаменатор. При розв'язанні практичного завдання допустив незначні похибки в алгоритмі інтерпретації даних та сформулював заключення за вказівкою викладача. |
| Задовільно   | Здобувач у неповному обсязі володіє основним обсягом теоретичних знань, неточно використовує професійну та наукову термінологію. Відчуває значні труднощі при побудові самостійної логічної відповіді у застосуванні теоретичних знань при аналізі практичних завдань. У відповідях мають місце суттєві помилки. При розв'язанні практичного завдання припустився значних похибок у алгоритмі інтерпретації даних та сформулював невірне заключення.                                                                                                                                                            |
| Незадовільно | Здобувач не виконав завдання, у більшості випадків не дав відповіді на додаткові та навідні запитання. Не опанував основний обсяг теоретичних знань, виявив низький рівень володіння професійною та науковою термінологією. Відповіді на питання є фрагментарними, непослідовними, нелогічними, не може застосовувати теоретичні знання при аналізі практичних завдань. У відповідях має місце значна кількість грубих помилок. При розв'язанні практичного завдання не продемонстрував або припустився грубих помилок і похибок в алгоритмі діагностики ЕКГ та інтерпретації лабораторного аналізу.            |

**САМОСТІЙНА РОБОТА ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ**

**Оцінювання самостійної роботи.** Матеріал для самостійної роботи здобувачів освіти, який передбачений в темі практичного заняття одночасно із аудиторною роботою, оцінюється під час поточного контролю теми на відповідному аудиторному занятті.

**ПОЛІТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

*Політика щодо дедлайнів та перескладання:*

- Пропуски занять з неповажних причин відпрацьовуються за розкладом черговому викладачу.
- Пропуски з поважних причин відпрацьовуються за індивідуальним графіком з дозволу деканату.

*Політика щодо академічної доброчесності:*

Обов'язковим є дотримання академічної доброчесності здобувачами, а саме:

- самостійне виконання всіх видів робіт, завдань, форм контролю, передбачених робочою програмою даної навчальної дисципліни;
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

Неприйнятними у навчальній діяльності для учасників освітнього процесу є:

**Кафедра внутрішньої медицини №1**

- використання родинних або службових зв'язків для отримання позитивної або вищої оцінки під час здійснення будь-якої форми контролю результатів навчання або переваг у науковій роботі;
- використання під час контрольних заходів заборонених допоміжних матеріалів або технічних засобів (шпаргалок, конспектів, мікро-навушників, телефонів, смартфонів, планшетів тощо);
- проходження процедур контролю результатів навчання підставними особами.

За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:

- зниження результатів оцінювання індивідуального опитування, виконання тестових завдань, оцінки за розв'язання ситуаційних завдань, виконання індивідуального завдання, заліку тощо;
- повторне проходження оцінювання (тестових завдань, ситуаційних завдань, індивідуального завдання, заліку тощо);
- призначення додаткових контрольних заходів (додаткові ситуаційні завдання, індивідуальні завдання, тести тощо);
- проведення додаткової перевірки інших робіт авторства порушника.

*Політика щодо відвідування та запізнень:*

Стан здоров'я: здобувачі хворі на гострі інфекційні захворювання, у тому числі на респіраторні хвороби, до заняття не допускаються. Запізнення на заняття – не припустимі. Здобувач, який спізнився на заняття, може бути на ньому присутній, але якщо в журналі викладач поставив «нб», він повинен його відпрацювати у загальному порядку.

*Використання мобільних пристроїв:*

Використання будь-яких мобільних пристроїв заборонено. При порушенні даного пункту здобувач має покинути заняття та в журналі викладач ставить «нб», яку він повинен відпрацювати у загальному порядку.

Мобільні пристрої можуть бути застосовані здобувачами з дозволу викладача, якщо вони потрібні для виконання завдання.

*Поведінка в аудиторії:*

Поведінка здобувачів та викладачів в аудиторіях має бути робочою та спокійною, суворо відповідати правилам, встановленим [Положенням про академічну доброчесність та етику академічних взаємин в Одеському національному медичному університеті](#), у відповідності до [Кодексу академічної етики та взаємин університетської спільноти Одеського національного медичного університету](#), [Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату у науково-дослідній та освітній роботі здобувачів вищої освіти, науковців та викладачів Одеського національного медичного університету](#).